YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
1 päivänä lokakuuta 1998 *

Asiassa C-285/96,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Götz zur Hausen ja oikeudellisen yksikön virkamies Paolo Stancanelli, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Italian tasavalta,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole laatinut vesien pilaamisen vähentämistä koskevia ohjelmia, joihin sisältyisivät veden laatutavoitteet tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY (EYVL L 129, s. 23) liitteen luettelossa I lueteltujen 99 vaarallisen aineen osalta, tai ilmoittanut näistä ohjelmista ja niiden toteuttamisen tuloksista komissiolle rikkoen siten kyseisen direktiivin 7 artiklaa ja koska se ei EY:n perustamissopimuksen 5 artiklan vastaisesti ole toimittanut komissiolle tätä asiaa koskevia tarpeellisia tietoja,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Ragnemalm sekä tuomarit R. Schintgen, G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn ja G. Hirsch (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.6.1998 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 22.8.1996 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole laatinut vesien pilaamisen vähentämistä koskevia ohjelmia, joihin sisältyisivät veden laatutavoitteet liitteessä lueteltujen 99 vaarallisen aineen osalta, tai ilmoittanut näistä ohjelmista ja niiden toteuttamisen tuloksista komissiolle rikkoen siten tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY (EYVL L 129, s. 23, jäljempänä direktiivi) 7 artiklaa ja koska se ei EY:n perustamissopimuksen 5 artiklan vastaisesti ole toimittanut komissiolle tätä asiaa koskevia tarpeellisia tietoja.

2 Direktiivillä pyritään lopettamaan vesiympäristön pilaaminen tietyillä direktiivin liitteen luettelossa I mainituilla erityisen vaarallisilla aineilla sekä vähentämään vesiympäristön pilaamista tietyillä muilla liitteen luettelossa II mainituilla vaarallisilla aineilla. Jäsenvaltioiden on direktiivin 2 artiklan mukaan toteutettava aiheelliset toimenpiteet saavuttaakseen tämän tavoitteen.

3 Luetteloon I sisältyvät aineet on valittu pääasiassa niiden myrkyllisyyden, pysyvyyden ja biokertyvyyden perusteella. Direktiivin 3 ja 6 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä toimivaltaisten viranomaisten ennakkoluvan hankkimista aina, kun näitä aineita päästetään vesiympäristöön, ja vahvistettava päästöstandardit, jotka eivät saa ylittää niitä raja-arvoja, jotka neuvosto vahvistaa aineista vesiympäristöön aiheutuvien vaikutusten perusteella.

4 Luettelo II sisältää sen ensimmäisen luetelmakohdan mukaan ensinnäkin ne luetteloon I kuuluvat aineet, joiden raja-arvoja neuvosto ei ole vielä vahvistanut. Niinpä luetteloon II sisältyy tällä hetkellä 99 luetteloon I kuuluvaa ainetta.

5 Luettelo II sisältää sen toisen luetelmakohdan mukaan lisäksi aineet, joilla on vesiympäristön kannalta haitallisia vaikutuksia, jotka voidaan rajoittaa tietylle alueelle ja jotka ovat riippuvaisia päästön kohteena olevan veden ominaisuuksista ja sijainnista. Kansallisten asiantuntijoiden 31.1. ja 1.2.1989 pidetyssä kokouksessa laadittiin luettelo tärkeimpinä pidetyistä tällaisista aineista.

6 Jotta vesien pilaamista luetteloon II sisältyvillä aineilla kyettäisiin vähentämään, jäsenvaltiot velvoitetaan direktiivin 7 artiklassa laatimaan ohjelmia, joiden toteuttamiseksi niiden on muun muassa edellytettävä toimivaltaisten viranomaisten ennakkoluvan hankkimista aina, kun luettelossa II tarkoitettuja aineita päästetään vesiympäristöön, sekä vahvistamaan veden laatutavoitteet. Direktiivin 7 artiklan 6 kohdan mukaan ohjelmat ja tulokset niiden toteuttamisesta on ilmoitettava komissiolle.

7 Direktiivissä ei säädetä direktiivin täytäntöönpanon määräajasta. Direktiivin 12 artiklan 2 kohdassa säädetään kuitenkin, että komissio tekee, mikäli mahdollista, neuvostolle ensimmäiset ehdotukset, jotka on tehty jäsenvaltioiden laatimien ohjelmien vertailevan tarkastelun perusteella, 27 kuukauden kuluessa direktiivin tiedoksi antamisesta. Koska komissio katsoi, etteivät jäsenvaltiot kykenisi toimittamaan sille asiaankuuluvia tietoja tässä määräajassa, se ehdotti niille 3.11.1976 päivätyssä kirjeessä, että ohjelmat laadittaisiin 15.9.1981 mennessä ja toteutettaisiin 15.9.1986 mennessä.

8 Komissio kehotti 31.1. ja 1.2.1989 pidetyn asiantuntijoiden kokouksen jälkeen 26.9.1989 päivätyllä kirjeellään Italian hallitusta toimittamaan sille tietoja luettelon II toisessa luetelmakohdassa tarkoitettuja, tärkeimpinä pidettyjä aineita koskevien ohjelmien laatimisesta. Italian hallitus ei vastannut tähän tiedusteluun.

9 Komissio kehotti 4.4.1990 päivätyllä kirjeellään Italian hallitusta toimittamaan sille ajan tasalla olevan luettelon, josta ilmenisi, mitä niistä 99 aineesta, jotka kuuluvat luetteloon I ja joita on luettelon II ensimmäisen luetelmakohdan mukaan pidettävä kyseiseen luetteloon sisältyvinä aineina, päästetään Italiassa vesiympäristöön, ja ilmoittamaan ne veden laatutavoitteet, joita sovellettiin myönnettäessä lupaa päästöihin, joiden voitiin epäillä sisältävän jotakin näistä aineista, sekä ilmoittamaan syyt, joiden vuoksi tällaisia tavoitteita ei ole vahvistettu, sekä aikataulun, josta ilmenisi, mihin päivään mennessä nämä tavoitteet olisi vahvistettu. Myöskään tähän kirjeeseen ei vastattu.

10 Komissio kehotti 10.7.1991 päivätyllä virallisella huomautuksella Italian hallitusta esittämään huomautuksensa kahden kuukauden kuluessa. Italian hallitus ei vastannut viralliseen huomautukseen.

11 Komissio lähetti 25.5.1993 Italian hallitukselle perustellun lausunnon, jossa se katsoi, että Italian tasavalta ei ollut noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ollut laatinut pilaamisen vähentämistä koskevia ohjelmia, joihin sisältyisivät veden laatutavoitteet liitteessä lueteltujen 99 vaarallisen aineen osalta, tai ilmoittanut sille näistä ohjelmista ja niiden toteuttamisen tuloksista rikkoen siten direktiivin 7 artiklaa ja koska se ei EY:n perustamissopimuksen 5 artiklan vastaisesti ollut toimittanut sille tätä asiaa koskevia pyydettyjä tietoja. Kantaja pyysi vastaajana olevaa valtiota toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa. Myöskään perusteltuun lausuntoon ei vastattu.

12 Tästä syystä komissio nosti nyt käsiteltävän kanteen. Italian hallitus, joka oli haastettu oikeassa järjestyksessä, ei antanut minkäänlaista vastinetta määräajassa. Komissio vaati yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan 1 kohdan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimelta yksipuolista tuomiota.

13 Ennen komission esittämien väitteiden tutkimista on huomautettava, että silloin, kun yhteisöjen tuomioistuin antaa yksipuolisen tuomion, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, sen on kanteen perusteltavuuden arvioimiseksi ainoastaan tarkastettava työjärjestyksen 94 artiklan 2 kohdan mukaisesti, "ovatko kantajan vaatimukset ilmeisesti perusteltuja".

Ensimmäinen kanneperuste

14 Komissio arvostelee Italian tasavaltaa ensiksi siitä, että se ei ole noudattanut perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole laatinut vesien pilaamisen vähentämistä koskevia ohjelmia, joihin sisältyisivät veden laatutavoitteet direktiivin

liitteessä lueteltujen 99 vaarallisen aineen osalta, tai ilmoittanut näistä ohjelmista ja niiden toteuttamisen tuloksista komissiolle rikkoen siten direktiivin 7 artiklaa.

15 On muistettava, että direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen ohjelmien tavoitteena on vesien pilaamisen vähentäminen. Käsitteellä "pilaaminen" tarkoitetaan tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaan "aineen tai energian päästämistä ihmisen toimesta suoraan tai epäsuorasti vesiympäristöön siten, että sen seuraukset ovat omiaan aiheuttamaan vaaraa ihmisten terveydelle, haittaa elollisille luonnonvaroille ja veden ekosysteemeille, vahinkoa viihtyisyydelle tai haittaa veden muulle oikeutetulle käyttämiselle". Velvoite laatia 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut ohjelmat koskee siten myös vesiä, joihin tällaiset päästöt vaikuttavat (ks. asia C-206/96, komissio v. Luxemburg, tuomio 11.6.1998, Kok. 1998, s. I-3401, 20 kohta).

16 Koska Italian hallitus ei ole kiistänyt tätä velvoitetta, on todettava, että Italian tasavalta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole laatinut vesien pilaamisen vähentämistä koskevia ohjelmia, joihin sisältyisivät veden laatutavoitteet direktiivin liitteen luettelossa I lueteltujen 99 aineen osalta.

Toinen kanneperuste

17 Komissio vetoaa toisessa kanneperusteessaan siihen, että Italian tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut komissiolle niitä tarvittavia tietoja Italian vesien pilaantuneisuudesta,

jotka olisivat tarpeen, jotta komissio voisi selvittää direktiivin 7 artiklasta johtuvien velvollisuuksien laajuuden, sillä kyseisessä määräyksessä edellytetään jäsenvaltioiden toimivan yhteistyössä yhteisön toimielinten kanssa niiden tehtävien helpottamiseksi.

18 Tältä osin on todettava, että saadakseen selville Italian vesien pilaantuneisuuden ja tämän perusteella direktiivin 7 artiklasta johtuvien velvollisuuksien laajuuden komissio on useita kertoja kehottanut Italian hallitusta toimittamaan sille ajan tasalla olevan luettelon, josta ilmenisi, mitä niistä 99 aineesta, jotka kuuluvat luetteloon I ja joita on luettelon II ensimmäisen luetelmakohdan mukaan pidettävä luetteloon II sisältyvinä aineina, päästetään Italiassa vesiympäristöön, ja ilmoittamaan ne veden laatutavoitteet, joita sovelletaan myönnettäessä lupaa päästöihin, joiden voidaan epäillä sisältävän jotakin näistä aineista, sekä ilmoittamaan syyt, joiden vuoksi tällaisia tavoitteita ei ollut vahvistettu, sekä aikataulun, josta ilmenisi, mihin päivään mennessä nämä tavoitteet vahvistettaisiin.

19 Koska direktiivin 7 artiklan 6 kohdassa säädetty ilmoitusvelvollisuus liittyy vain jo laadittuihin ohjelmiin, Italian tasavalta on rikkonut perustamissopimuksen 5 artiklaa, koska se ei ole toimittanut komissiolle Italian vesien pilaantuneisuutta koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen, jotta komissio voisi selvittää direktiivin 7 artiklasta johtuvien velvollisuuksien laajuuden.

20 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että

1) Italian tasavalta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole laatinut vesien pilaamisen vähentämistä koskevia ohjelmia, joihin sisältyisivät veden laatutavoitteet direktiivin liitteen luettelossa I lueteltujen 99 vaarallisen aineen osalta, ja että

2) Italian tasavalta ei ole noudattanut perustamissopimuksen 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut komissiolle Italian vesien pilaantuneisuutta koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen, jotta komissio voisi selvittää direktiivin 7 artiklasta johtuvien velvollisuuksien laajuuden.

Oikeudenkäyntikulut

21 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Tämän vuoksi Italian tasavalta on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Italian tasavalta ei ole noudattanut tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole laatinut vesien pilaamisen vähentämistä koskevia ohjelmia, joihin sisältyisivät veden laatutavoitteet direktiivin liitteen luettelossa I lueteltujen 99 vaarallisen aineen osalta, ja

2) **Italian tasavalta ei ole noudattanut perustamissopimuksen 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut komissiolle Italian vesien pilaantuneisuutta koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen, jotta komissio voisi selvittää direktiivin 76/464/ETY 7 artiklasta johtuvien velvollisuuksien laajuuden.**

3) **Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Ragnemalm Schintgen Mancini

Kapteyn Hirsch

Julistettiin Luxemburgissa 1 päivänä lokakuuta 1998.

R. Grass H. Ragnemalm

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja